

Kristó Tibor

JÖVEVÉNYEK

idejében érkeztek a templomkertbe
sötétedésre úgy ahogy megbeszélték előzetesen
kiforgatták zsebeiket nem volt náluk bicska
összeakaszkodtak verték csépellték egymást
ahol csak érték tenyérrel ököllel rúgtak haraptak
egyikük zömökebb volt
nem úri sportokon edződtek izmai már korán
mezei munkára fogták odahagyva szép házukat
szüleivel felköltöztek a külvárosba egy olyan pincelakásba
ahol természetes fény hiányában nappal is égett a villany
a másik fiú is jó inas gyermek alacsonyágát
a jóisten fürgeséggel kárpótolta
ők is faluról érkeztek költözniük kellett mert
apja összekülönbözött a téeszelnökkel
jobbna láta ha a városban keres munkahelyet
egyidősek voltak a fiúk a zömökebb már csapatvezér
a külvárosban elég volt elpáholni néhány elpuhult honost
akik jövevénynek csúfolták a szájhős fiúk a gyávák
kivagyiságukkal hencegők a frissen érkezőre
az alacsonyabbra testálták át e sértő szót
aki nem tűrte a megkülönböztető címkét
sokáig verekedtek a templomkertben
amint megéreztek a vér ízét megint nekibátorodtak
kegyetlenül dúlt a parasztpárbaj
senki nem járt a környéken hogy bár csillapítsa őket
mígnem erejük fogytán elnyúltak a templomkert
öreg fáktól övezett hűvös gyepén
egyiküket bezúzott fejvel a zömökebbet
orrsövényferdüléssel mütötték a kórházban
feküdtek egymás mellett volt idejük megbékélni
bár egymás között ugyan de

megvívták harcukat becsületükért
s így lettek igazi honosak

VASÁRNAP

adjon isten részt a szentmiséből
e szavakkal érkezett apám a templomból
a megterített asztalon párállott a finom húsleves
kik voltak még a cefre se volt kérdezte anyám
lesunytt szemekkel meredtünk a tányérok fölé
hallgass rivallt rá apám
kezében a kanállal mely félúton volt
a levesestál és a szája között
pedig milyen gondosan készült a misére
ráérősen borotválkozott
még néhány grimaszt is elpróbált kezitükre előtt
ügyetlenül gombolgatta mellén a fehér inget
elképzeltem hogyan matatja mellén a gombokat
áldozás alatt kezelőjén is babrálja azokat
fekete öltönyét anyám jó előre kikefélté
s úgy adta rá a kabátot ráncos szárú csizmái fölött
tenyéryire domborodtak a nadrág priccsei
végül kölnivel jó kiadósan meglócsolta arcát
tüszögött is hozzá csak úgy a maga kényeztetésére
a kölni Terka nénémtől maradt rá aki már
özvegyasszonyként látogatott haza Kölnből
a Cismigiuban ismerkedett meg leendő férjével
a német tiszttel akit az összeomláskor követett németföldre
Terka néném utolsó látogatásán is együtt ült a család
az asztal mellett akkor is finom húslevest szolgált fel anyám
mért nem esztek visszhangzik azóta is apám hangja
Terka nénémmel nem tudtunk társalogni
nem értett már magyarul mi németül annyit se
lesunytt szemekkel meredtünk a tányérok fölé
megajándékozott egy-egy szappannal s cifra fogkefékkel

na meg egy német nyelvű divatlappal
melyben melltartóban bugyiban pózoltak a hölgyek
bár színeseek lettek volna azok a fényképek
anyám gondterhelten mosogatott el
szűkös osztogatta mosolyát Terka néném felé
apám ekkor kapta ajándékba tőle a kölnit
akkor is vasárnap volt

MÁLENKÓ

mozdulatai emlékké lényegültek
amilyen könnyedséggel forgatja
a villát felhámozza lovait amelyeket
magáénak tart holott a téesz állományában szerepelnek
ahogy fél kézzel nyújtójától fogvást megemeli
s arrébb mozdítja szekerét mint útban levő
fölösleges tárgyat
háta mögött Málenkónak neveztük
szemében nem mertük volna így szólítani
a falubeliek is csak módjával barátkoztak Nagyerejűvel
estére nem hajtotta vissza lovait a hodályba
saját istállójában hálatta őket
rendszeresen csutakolta a két muraközit
ostort csak emlékeztetőnek tűzött a löcs karikájába
templomba ritkábban járt
lovak lefekvés előtt keresztet kapartak
mellső lábukkal a hídlásdeszkára
keveset beszélt mégis féltük amikor
szénás szekerével megérkezett a téesz tárolójához
ahol a szögletes ajtónyílást minden egyes villányi
szénával teletömte alig tudtuk
elszedni onnan mi vakációzó kisdiákok
amikor felnyomott oda egy tūrést
elsötétült a tér fuldokoltunk a szénamurhától
volt köztünk aki jó előre megsaccolta

mikor érkezik Málenkó újabb terüvel
idejében meglépett
egy alkalommal galléron ragadta Nyápicot a brigádost
tenyéryire megemelte a földtől
Nyápic újraszámolta normanapjait
tintaceruzáját nyálazva írta át a számokat
a számárfüles irkájába s lehetőleg
kerülte Málenkóval a találkozást
ekkortól jobban féltük Nagyerejét
már egymás közt sem hívtuk Málenkónak
ha istállójában naphosszat hallatszott
amint lovai kaparják a padlásdeszkát
akkor bizonyára beteg volt vagy elutazott
most kisvendéglő áll istállója helyén
Málenkó eltávozott örökre

IDILL A GAGYASZÁR UTCÁBAN

hosszú volt a délelőtt
szinte semmi sem történt a Gagyaszár utcában
a fényesre csiszolt égről tűzött a nap
rettenetesen sűrű volt a csend néha
madarak szóltak bele a fákról eresz alól
akár egy színesen illusztrált mesekönyvben
minden olyan volt
csupán a kémények nem pipáltak hiszen
nyár volt már a javából való
az udvar porában fürödöztek a tyúkok
totyogtak a récék a kiszáradt itató körül
megint elfelejtettem vizet merni edényeikbe
az istálló padlásdeszkáján néha dobbantott a ló
aznap nem fogatolták
az utcában sem járt senki pedig két szára volt
az utcának mi a korcában laktunk
mi nem voltunk bolhások pedig

nem volt ritka a bolhajárás sem akkoriban
(a sarki boltban tetűport is árusítottak)
fel-felcspeszkedtem a kerítésre
hátha látnám Zsófit a szőke süldőlányt járni az utcában
ahogy elhalad kapunk előtt és mondja hogy
szervusz szeretőm
ilyenkor pironkodtam én a kiskamasz
de most nem jött Zsófi
délutánra hirtelen elsötétült az ég óriási csattanások
ismétlődtek mintha valaki ostorozná a felhőket
szempillantás alatt megtelt vízzel a récék itatója
a szomszédok szaladgáltak az utcában azt
hírelték hogy Eszter nénémet agyoncsapta a villám
rakodás közben a szekéren találta el az istennyila
Gy. bácsi épp villával nyújtott fel egy nyaláb szénát
már csak egy boglyányi felrakni való maradt volna
aztán maradék életét sült süketen élte le
ha mondani akartunk neki valamit
félretolta füle mögül a fejkendőt ahogyan elhúzzuk
ablak előtt a sötétítőt a rolót hogy
jobban áramolhasson a szobába a fény
tölcsérré formáltuk a tenyerünket s akár
egy mikrofonból szórtuk fülébe a szavakat
lassúdan kicsidenként
nagy hangon hangsúlyozva ha nem
szeme hunyorgásával adta tudunkra
hogy meg kell ismételni a mondanivalót
én nem szívesen „társalogtam” Eszter nénémel
pedig kedveltem mert kedves volt hozzám
a kerítésre is egyre ritkábban csipeszkedtem fel
Zsófi látására
mert már nem járt-kelt a Gyagyaszár utcában
s nem volt aki mondja hogy szervusz szeretőm
férjhez ment a városba egy jóképű lakatoshoz

OTTHON

villanyt gyújtottam
hogy meggyőződjem itthon vagyok-e
kulcs az ajtózárból visszahúzva
fityeg róla a máriás kulcstartó
s még mindig écelődöm
Máriával a csapos lánnyal
de Mária már sehol pedig
újabb kört rendeltem a fiúknak
a fiúk sincsenek már itt
de itt kísért T. a nagymenő a vagány
akitől kiskamaszként
kiadós pofont kaptam
mert nem tapsoltam meg
ahogy tették társaim
amikor elvonult előttünk
divatos helánka blúzban
trapéznadrágosan
hosszú orrú cipőiben
oldalán a törékeny Getával
a lenvirág szemű román lánnyal
aki más vidékről szakadt ide
s akivel gyakran korzózott T.
hadd lássák hogy nem akárki ő
aki lányokkal sétálgat vasárnap délután
pózolva a főutcán
T. okított arra is hogy a lányok
nem szeretik a romantikázást
el kell csípni őket s a tenyeret
hasuk alá csúsztatni hadd hevüljenek
de mit keresett itt T.
vele vitáztam volna (?)
megtagadva tőle a tapsolást

eloltom a villanyt
itthon voltam
talán még visszatalálok
a hajdani otthonomba
ha még visszaalhatok
jöhet egy újabb kör az asztaltársaságnak
Mária

SZEIZMIKUS

1977. március 4-ének emléke

kék volt az ég
végtelenül békés
szédítően magas
erre mondják hogy fenséges
talán az őskorban lehetett ilyen
amikor még sauruszok szaladgáltak errefelé
a roskadozó öregház
tetején meglibbent zsindelek
mint röplésre kész óriásmadár tollai
feketén a késő márciusi délutánban
valamire nagyon vártak
az ajtón a cigánykilincs erőtlenül fityegett
nem járt se ki se be senki

az öreg fa
mely egész télre való tüzelőt tárolt magában
a kékfalú vénház előtt gyorsan lombosodott
késő este
rémisztő színűre váltott át az ég
félelmetes robajjal megremegett a föld
az ódon faboronás ház
recsegett-ropogott minden eresztékében
mintha csónakban ültünk volna
amint haragos tengeren hanykolódik

a szűk ablakon át láthattam amint
a fa földhöz csapja magát
s majd visszalendül eredeti állapotába
recsegett a boronaház
rázta magából a bolhaszegeket
zsindely tollú madarak röpködtek szanaszét

megint kék az ég
s szikrázik a napfény a magasban
délutánra árnyék vetül az égre
titokzatosan vészjóslóan

MIELŐTT ELKASZÁLNÁNAK

motívum immár
szénaforgató villám
egy festményen
látom kinagyított rozsdás ágait
fotográfián
fafogú gereblyémet is
hiányos fogsorral
vigyorogni egy montázson
kedvenc kaszám pengéje
egyre csorbul
nem bírom már szusszal
dönteni a rendet
szorgos suhintással
már-már sarkamba vág
elkaszál
az utánam jövő